

Θεσσαλονίκη, 4 Αυγούστου 2019

Προς τον Υπουργό Υγείας
κ. Βασίλειο Κικίλια

Θέμα: Αναφορικά με την συνταγογράφηση ναρκωτικών φαρμάκων σε νοσηλευόμενους ασθενείς.

Σχετ.: Η υπ' αριθμ. πρωτ. Οικ.2992/30-7-2019 εγκύκλιος του Υπουργού Υγείας.

Αξιότιμε κ. Υπουργέ,

Η κατάργηση της έκδοσης χειρόγραφων συνταγών ναρκωτικών (μονόγραμμων – δίγραμμων) αποτέλεσε πάγιο αίτημα πολλών φορέων (π.χ. του ΠΦΣ) προς το Υπουργείο Υγείας. Δυστυχώς, αντίστοιχες παρεμβάσεις για τον εκσυγχρονισμό του συστήματος συνταγογράφησης ναρκωτικών φαρμάκων των δημόσιων νοσηλευτικών ιδρυμάτων ουδέποτε καταγράφηκαν από κάποιον ενδιαφερόμενο φορέα.

Όπως είναι γνωστό, το άρθρο 90 του νόμου 4600/2019 (ΦΕΚ Α 43) στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 εισάγει την έννοια της «ηλεκτρονικής καταχώρισης» «ΕΙΔΙΚΩΝ ΣΥΝΤΑΓΩΝ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ», καταργώντας την υποχρέωση για την έκδοση χειρόγραφων μονόγραμμων και δίγραμμων συνταγών. Σε ασφαλισμένους του ΕΟΠΥΥ, η συνταγογράφηση για κατ' οίκον χορήγηση ναρκωτικών φαρμάκων μπορεί πλέον να εξυπηρετηθεί μέσω του συστήματος "e-syntagografisi", μετά από κατάλληλες προσαρμογές που έχουν γίνει. **Ας σημειωθεί ότι το άρθρο 90 του νόμου 4600/2019 δεν περιορίζει την ηλεκτρονική συνταγογράφηση ναρκωτικών μόνο μέσω του συστήματος της ΗΔΙΚΑ. Αντιθέτως, θα μπορούσε να ισχυριστεί κανείς ότι ορίζει γενικά και μη περιοριστικά την ηλεκτρονική καταχώριση συνταγών.**

Όπως αναφέρεται στις περιπτώσεις Α-Δ της ανωτέρω σχετικής εγκυκλίου σας, υπάρχουν κατηγορίες ασφαλισμένων εκτός ΕΟΠΥΥ καθώς και λοιποί δικαιούχοι περίθαλψης, για τους οποίους δεν είναι δυνατή η ηλεκτρονική έκδοση συνταγών. Στις περιπτώσεις αυτές για τις οποίες δεν είναι δυνατή η έκδοση ηλεκτρονικής συνταγής, επιτρέψατε μου να προσθέσω ορισμένες ακόμα:

α) Ασθενείς στους οποίους γίνεται χορήγηση ναρκωτικών φαρμάκων σε δομές ΠΦΥ (κέντρα υγείας αστικού τύπου κλπ), και τα οποία προμηθεύονται ναρκωτικά του κρατικού μονοπωλίου μέσω των φαρμακείων των δημόσιων νοσοκομείων,

β) Ναρκωτικά που χρησιμοποιούνται για τις ανάγκες των κινητών μονάδων του ΕΚΑΒ,

γ) Ασθενείς που προσέρχονται στα ΤΕΠ των νοσοκομείων (διασωληνώσεις, μικροχειρουργικές επεμβάσεις κλπ), και

δ) Επίσης, η συνταγογράφηση για κατ' οίκον χρήση κυρίως ηρεμιστικών ναρκωτικών φαρμάκων, των πολιτών που προσέρχονται στα ΤΕΠ και η οποία δεν γίνεται μέσω της ΗΔΙΚΑ, ακόμα και για όσους είναι ασφαλισμένοι στον ΕΟΠΥΥ.

Σχετικά με την περίπτωση Ε της εγκυκλίου σας και ειδικά για τους νοσηλευόμενους σε δημόσια νοσοκομεία: Όπως ήδη γνωρίζετε, υπάρχουν πολλά δημόσια νοσοκομεία τα οποία διαθέτουν Ολοκληρωμένα Πληροφοριακά Συστήματα Υγείας (ΟΠΣΥ), τουλάχιστον τα τελευταία 10 έτη. **Η συνταγογράφηση ναρκωτικών φαρμάκων γίνεται σε ξεχωριστές σειρές συνταγολογιών από τις υπόλοιπες κατηγορίες φαρμάκων.** Κάθε συνταγή ναρκωτικών είναι ατομική, φέρουσα όλα τα απαραίτητα σε αυτή στοιχεία του ασθενούς, τα στοιχεία της νόσου, το είδος και την δοσολογία των ναρκωτικών, το χρόνο χορήγησης, την ημερομηνία έκδοσης καθώς και τα στοιχεία του δ/ντή ιατρού της κλινικής, του προϊστάμενου νοσηλευτή και του φαρμακοποιού που ελέγχει και εκτελεί την ηλεκτρονική συνταγή. Οι ηλεκτρονικές αυτές συνταγές εκτυπώνονται και υπογράφονται (ελλείψει ηλεκτρονικής υπογραφής) και συνοδεύουν τον ιατρικό φάκελο του ασθενή.

Τα ΟΠΣΥ πολλών δημόσιων νοσοκομείων παρέχουν δικλείδες ασφαλείας στη λειτουργία τους, αφού οι χρήστες είναι πιστοποιημένοι, έχουν δικό τους ατομικό κωδικό χρήσης του συστήματος, και η επικοινωνία των υποσυστημάτων είναι στεγανοποιημένη και περιορίζεται εντός των διαφόρων τμημάτων του νοσοκομείου. Επιπλέον, τα δεδομένα του συστήματος κρατούνται σε servers με τη δυνατότητα ανάκτησης. Ακόμα πιο σημαντικό, οι συνταγές που εκτελούνται μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας, κλειδώνουν χωρίς να επιτρέπεται από το σύστημα η πιθανότητα κακόβουλων παρεμβάσεων ή τροποποιήσεων από κανέναν χρήστη του συστήματος. Τέλος, σε πολλά ΟΠΣΥ υπάρχουν προγράμματα security, τα οποία καταγράφουν όλες τις κινήσεις των πιστοποιημένων χρηστών του συστήματος με δυνατότητα ανίχνευσης όλων των σταδίων.

Παρόλο που σε πολλά νοσοκομεία ισχύουν τα προαναφερόμενα, κάθε ηλεκτρονική συνταγή συνοδεύεται υποχρεωτικά από χειρόγραφη συνταγή (θεωρημένη από τη Δ/νση Υγείας), αφού μέχρι πρότινος κανένας νόμος δε προέβλεπε ούτε κατοχύρωνε την ηλεκτρονική συνταγή ναρκωτικών. Δηλαδή αναγκαστικά συντηρούνταν και συνεχίζει να συντηρείται το παρωχημένο σύστημα έκδοσης χειρόγραφων συνταγών, ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ με το ηλεκτρονικό σύστημα. Η συντήρηση αυτού του απαρχαιωμένου τρόπου συνταγογράφησης έχει τα κάτωθι μειονεκτήματα:

α) επιπλέον κόστος για το Δημόσιο για την παραγγελία και την έκδοση των εντύπων μπλοκ συνταγών

β) χαμένος διοικητικός χρόνος για τη θεώρηση των μπλοκ (σφράγιση σελίδα προς σελίδα!),

γ) ζητήματα αποθήκευσης των μπλοκ και αρχειοθέτησης των χειρόγραφων συνταγών, και

δ) διπλοκαταχώρηση των συνταγών (χειρόγραφα και ηλεκτρονικά) την στιγμή που υπάρχουν σημαντικές ελλείψεις προσωπικού στο ΕΣΥ.

Συμπερασματικά:

- 1. Με δεδομένη την ύπαρξη πολλών και ανομοιομόρφων ηλεκτρονικών συστημάτων στα νοσοκομεία, είναι απαραίτητο να καθοριστούν επίσημα από το Υπουργείο τα ελάχιστα χαρακτηριστικά ασφαλείας που θα πρέπει να διαθέτει ένα ΟΠΣΥ ούτως ώστε να διασφαλίζεται η έκδοση έγκυρων ηλεκτρονικών συνταγών ναρκωτικών.**
- 2. Στα Νοσοκομεία που διαθέτουν ΟΠΣΥ με τα προαναφερόμενα χαρακτηριστικά ασφαλείας, δεν υπάρχει ουσιαστικός λόγος να συντηρείται το σύστημα των χειρόγραφων συνταγών, το οποίο εφευρέθηκε σε προηγούμενο αιώνα για την εισαγωγή στοιχειώδους ελέγχου της διαδικασίας συνταγογράφησης φαρμάκων που υπάγονται στις διατάξεις των ναρκωτικών.**
- 3. Προτείνεται να δοθεί άμεσα η δυνατότητα σε όσα νοσηλευτικά ιδρύματα πληρούν αυτά τα κριτήρια να απαλλαγούν από την υποχρέωση συντήρησης του συστήματος έκδοσης χειρόγραφων συνταγών, διαχωρίζοντας τα από τη γενική κατηγοριοποίηση των «δημόσιων νοσοκομείων ή ιδιωτικών θεραπευτηρίων».**

Είμαι στη διάθεση σας για διευκρινήσεις και για την αναλυτική κατάθεση προτάσεων που πιθανά θα συνέβαλλαν στην επιτάχυνση των διαδικασιών.

Με εκτίμηση

Δρ Καρυοφύλλης Τσιακιτζής

Νοσοκομειακός Φαρμακοποιός ΕΣΥ
Γ.Ν.Θ. «Γ. Παπανικολάου»